

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 3 kor.

Félévre 4 kor.

Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fl.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJÓG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.Kiadóhivatal
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám
hová az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalá-
sok intézendők.

Ki bukott meg?

— Viziók. —

(R.) Szinte látom a tisztelt olvasó arcán a csodálkozó kifejezést, szinte hallok az önkéntelenül ajkaira szökő választ.

Hát ki bukott volna meg? Makfalvay bukott meg!

Pedig dehogy!

Az a hatalmas érdekcsoport, a választók szállításának monopolizálására szervezkedett közkereseti társaság bukott meg, a mely a Somogyi Hírlap „Miért bukott meg Makfalvay?” című vezércikk sorozatában az egymást kergető ellenmondások tarkabarkaságai közt siralmait nyíltan, minden szemérmert félre téve, azzal az indokolással támogatja s ezt a megnyilatkozását komolyan kell vennünk, hogy: „ők sohasem voltak országos politikát űző politikusok, hanem csak szerény, de makacs és merev haspártiak.”

Nos tehát ez a merev és makacs haspárti érdekcsoport, helyesebben közkereseti társaság mondott csődött. Csődje által magával sodorta egyetlen hitelezőjét — mert az is hitelező aki a szónak ad hitelt s Makfalvay ez érdekcsoport tévutra vezető szavának hitelt adott — Makfalvay Cezárt.

Van is e miatt a kormánypárti

helyi sajtó hasábjain olyan jajveszékelés, aminek mását, csak a sakálok végnapjaik érzetében tudnák megrendezni.

Valóságos viziókat, a lázbeteg legremesebb álmaihoz hasonló meséket regélnék a terrorizmusról, a megfélemlítésről, és sok más együgyű valótlan dolgokról. Ugy, hogy a mikor az ember cikkeiket olvasni kezdi, szent borzongással gondol a végére, hogy Uram, Teremtőm, mi jön ebből ki!

Soh csudák csudája, a vége az, hogy a viziók elmúlnak, bámulatos elismeréssel adóznak azon szokatlan higgadtság, példás rend és elismerésre méltó önmérséklet felett, a melyet az ellenzék kezdettől végig hozzá illő méltóság teljességgel tanusított.

Ezt a hamis nótát fujja az öreg Somogy s utánna a többi mind.

Pedig ez, legfeljebb csak arról lehet jó, hogy rossz vért szül.

Kár, nagyon kár tehát ilyen rémeseket világgá kürtölni, mert ezzel önmaguknak mit sem használnak, nekünk pedig nem árthatnak.

Bele kell abba a „haspárti érdekcsoport“-nak most már nyugodnia, hogy a választó közönség szemé felnyílt, a választók immár nem liferálhatók, szóval a talaj kicsuszott a lábai alól.

Hiába! Amint nem tarthatja magát a kórhadt oszlopokon nyugvó építmény sokáig, épügy a természet rendje szerint, összekellett omlania ennek a „haspárti érdekcsoport“ közkereseti társaságnak is, a melyről — ha eddig kételyeink lettek volna is — a Somogyi Hírlap most folyó cikksorozatából kétségtelen meggyőződést szerezhettünk magunknak hogy az önérdék alapján létesült, tehát a korrupciónak volt torzszülöttje. A melynek tulajdonképen egy perczig sem volt létjogosultsága.

Annál jogosulatlanabb a Kaposvár feljajdulása, hogy „Fordul az időke-reke . . . Megerősödött . . . az iparos, kereskedő osztályunk s elfeledte a régi állapotokat.”

Mit feledhetett el ez az osztály?! — Ezért ugyan a multban nem történt semmi, s ha megerősödött, megerősödött a maga erejéből. Szemrehányás nem érheti, de igenis dicséret illetheti. Dicséret azért az önálló férfias és hazafias magatartásért, a melynek a most lefolyt képviselőválasztáson tanujelét adta.

— De a városnak sincs semmi oka arra, hogy megijedjen. Nemcsak azért, hogy ettől a ravatalon levő kormánytól, még ha magát Tisza Istvánt választotta volna is képviselőjéül, re-

T A R C Z A.

Hortobágyi pusztán fuj a szél. . . .

*Hortobágyi pusztán fuj a szél,
Tisza István gróf utra kel;
Hova lett a kedve? . . . Eluszott!
Hova lett a pártja? . . . Elbukott!*

*Nem sajnálja őket, — ugy hiszem —
Nem sajnálja nálunk senkisémet;
Gyász magyarok voltak mindnyájan,
Eltemetjük őket vidáman.*

*Tisza István, nézz csak most körül,
Bukásodnak minden hogy örül;
Elakartad adni nemzedet, —
De idején még felébredett!*

*Bécs szolgája voltál nyomorult,
A nemzetnek rád csak átka hullt!
Eredj haza Gesztre, eredj hát,
Tisza kapitány ur, jó'czakát!!!*

IGLÁNDY B.

Egy asszony meg a parja.

Irtá: Erdős Renée.

(Folytatás.)

— Jövök és rátaposok az árnyékomra. És akarja, hogy nagy, nagy világosság legyen? Nagy, meleg fény, akarja?

Akarom — mondta az asszony s a két szemé imádattal tapadt meg a férfiú sápadt felhevült arcán.

— Már álmodtam is erről, óh sokat! Ha tudná! Így volt minden, mint most a valóságban. Csak jött, csak megfogta a kezem és kérdezte: kell fény? Én azt mondtam: kell. Akkor aztán. —

— Ak'or?

— Semmi. Fölébredtem.

— Ezt értem — mondta a férfi.

Az ember akkor ébred fel mindig, mikor valami súlyos lépést kellene tennie. Toronyra mászik és mire a tetejére feljutna, — leesik, azaz hogy felébred. Nagy kincset talál valahol. Az övé, csak ki kell érte nyújtania a kezét. De mire hozzáérne — fölébred. Ez azonban csak álom. Most itt vagyok. És mielőtt még fölébredhetne, én megragadom a kezét és nem engedem, hogy eszméljen.

Magához szorította és nézett a lángoló arcába, büszke hatalomérzettel, a szép és kívánatos him merész fölényével. Ajkait rátapasztotta az asszony nyitott, li-

hegő ajkaira és csokolta némán, mohón erőszakosan.

Aztán elbocsátotta magától és hagyta, hogy kisírja magát. A fehér kezeit némán simogatta, úgy beszélt hozzá hizelegve, lágyan, hogy minden szava elmosott egy könnyet, felszáritott és csókolt nyomot a helyébe.

— Ilyen asszony! — mondta neki. Hol volt eddig? Merre járt? Mért került el engem? Voltak estém, havas, ködös téli esték, amikor egymagam ültem otthon és vártam valakire. A szivarom hamuja lehullott elem az asztalra és ebből a hamuból valóságos nagy szürke felhő támadt és be-terített mindent. A nagy, vigasztalan szürkeségben úgy hittem, hogy egyszerre csak rám nyitja az ajtót! Akkor bizonyosan a lábai elé borultam volna, mint egy vert kutya és könyörögtem volna, hogy simogasson meg. Sohasem fájt a szívem asszony után, azok közül, akiket ismertem. Egy után örökké sirva epekedtem, az után, kit nem ismertem, akiről tudtam, hogy van valahol. Most itt van és azt hiszem, igen fogom sajnálni, hogy megtaláltam. Mert ezután nem lesz, akit várjak. Lássá, máris hálálan és rossz vagyok maga iránt, aki pedig nem érdemli meg. Mondja hát, hogy térjek észre és becsüljem meg! Hiszen most már az enyém? Nemde?

Valami fájdalmas guny szállt ki a hangjából, ami egyszerre elűzött minden mámort az asszony fejéből.

mélni, kapni valója ugyse lehetne. De nincs oka azért sem, mert ez az ifju erővel és sok hazafisággal megáldott város a maga erejéből is tud akarni is, tenni is. Akkor pedig az eredmény el nem maradhat.

Ugy-e a törvénykezési palota építése is el van rendelve? Ez a miniszteri rendelet pedig szerdán érkezett le. A választásokat, a kormánypárt bukását követő 6-ik napon.

Nincs ok tehát semmi tekintetben az aggodalomra. Hallgassuk megelégedéssel a harangot, a mely a „haspárti érdekcsoport“ felett megkondult!

Aztán nézzünk a jövőbe, mert immár bizonyos, hogy az új aera hajnala reánk virradt!

48 és 67.

Már itt tartunk. Szembe került a két tábor. Az egyik tisztán s erősen, a boldogító jövő fényes glóriájával, a másik megtörve s lehangoltan csufos bukása miatt. A nemzet ítélete állította így szembe a két tábor. S a nemzet ítélete impozans volt. A szeplőtlen 48 ily erős gyarapodásával azt a véleményt nyilvánította, hogy nem kicsinyhíthó s meghunyászkodó, de tettekre kész és van bizalma és van ereje ahhoz, hogy szabad és független legyen. S megajándékozta a nemzet bizalmával mindazokat, akik a függetlenségi 48-as zászló harcosai szegődtek; elhalmozta a bizalom jeleivel, minden erőszak és akadémikuskodás daczára annyira, hogy a magyar törvényhozás házában legnagyobb tábora a 48-as.

Mi következnek most már ebből? Az alkotmány szerint a felelős magyar minisztert a király a többségből nevezi ki. S mivel az előbbi országában a többség nem boldogult, feloszlatta a házat a király, mondván: a nemzet ítéletét akarom ismerni. A nemzet ítélete pedig abban állott, hogy többségben küldte be a 48-asokat. Ezek után tehát most annak az időnek kellene következnie, amidőn az alkotmányos magyar király azt mondaná a 48-asoknak: bennetek bizott a nemzet, ti képviseltek a magyar nemzet vágyát, valósítátok hát meg végre! És ezzel beköszöntene az a

jobb kor, amikor szabad és független lenne ez az ország s ur a maga hazájában.

Ne áltassuk azonban magunkat, nem így lesz, bár így kellene lenni. Nem lesz pedig így azért, mert a 48-asok többségbe jutásával még nem törött meg teljesen a bécsi kamarilla is. Ez a bécsi kamarilla pedig, amely most félti hatalmát, kétszeres erővel ragaszkodik ahhoz, hogy a kormányzás azok kezében legyen, akik mindenkor kész szolgái. Jól tudják azt, hogy a kisebb szabadelvű párt még kisebb lenne, ha a hatalom nem volna a kezében. Mert ezzel Magyarországon még sok kerületet lehet szerezni, a jobb meggyőződés ellenére is.

Bármint lesz is azonban, akár megtörik a nemzet ítélete a nemzetellenes törekvéseken, akár nem, a nép ítélete nem volt hiába. Oly erős most már a 48-as tábor, hogy nélküle törvényt hozni s ami legfőbb, katonát és adót megszavazni nem lehet. De más se, sőt semmi egyebet sem lehet tenni az önálló vármegyei biztosítása és megteremtése nélkül.

Van azonban a 48-asok diadalutjának egy másik, nem kevésbé a nemzetre kiható jelentősége. Eddig tudvalevőleg félrevezették a királyt tanácsadói. Ha a negyvennyolcas eszmék nagy harcáiról volt szó, mindannyiszor azt csak egynéhány »akadémikuskodó« ember ellenállásának mondták. És az uralkodó elhitte nekik. És elhitte azt is, hogy a nemzetben nem él a szent meggyőződés és a hit a 48-as eszmék iránt. A nemzetet olyanak tüntették fel, mint a mely elfogadta már a 67-es tákalmányt s megváltozhatatlanként belenyugodott kishitűen a megnyírbált alkotmányba. Most azonban, hogy a nemzet nagy része ennek éppen ellenkezőjét nyilvánította, s a törvényhozás házába számot tevő faktorra emelte a 48-as tábor, lehullt a mesterséges hályog. Most már tisztán láthat az agg uralkodó is s belátja, hogy egyedül a 48-as tábor az, amelyre támaszkodhatik s amelyé a jövő.

A képviselőház ezutáni üléseiben végső tusáit fogja vivni a cseréplábasin roskadozó 67, az életerőtől duzzadó 48-czal. Hisszük, hogy a 48 fog diadalmasan felülkerekedni, mert annak így kell lenni. Tusa, nagy viadal lesz kétségtelenül, mert bár a legnagyobb párt a 48-as, még nem oly nagy, hogy ellenállás nélkül foglalhassa el megillető helyét. Azonban mindenesetre érdekes látvány lesz a szánalmasan vergődő 67-esek kapaszkodása. Azé a 67-es táboré, a

mely csak kizárólag a nemzetiségi kerületek képviseli. S ha átmege az ellenzékre, milyen neveltséges és eredménytelen harcz lesz az, a magyarság lakta vidékeket képviselő 48-al, amely többet és jobbat kíván mindig!

Városi közgyűlés.

A pénteki városi rendes közgyűlés külső képe a legutóbbi megyei rendkívüli közgyűlést juttatja önkéntelenül a szemlélő eszébe.

Amint arra külön meghívóval a polgármester berendelte a városi megyebizottsági tagok kormánypárti gárdáját, bizonyára éppen úgy rendelte most be a városi közgyűlésre a jó szavazókat, mert a csudálatosképpen nagyszámban megjelenő képviselőtestületi tagok nagy többsége a mindenkori kormánypárt állandó támogatóiból állott ki.

Megjelent ott még olyan képviselőtestületi tag is, akit e diszes új terem soha nem látott, nekünk is csak a milleniumi közgyűlésen volt utólszor hozzája szerencsénk. Csorbá Ede a kormánypárt új oszlopa.

Nagyon természetes tehát, hogy a midőn ez elnöki jelentés felolvasása után

Dr. Rusa Ernő felállt, hogy a város polgármesterét meginterpellálja amiatt, hogy a múlt hó 18-án programbeszédje megtartása céljából ide érkező kormánypárti képviselőjelöltet a város közönsége nevében a vasutnál üdvözölte és fogadta, a hívek nagy lármát és zajt rögtönözve, szólót elállásra törekedtek kényszeríteni.

Szinte azt hihette az ember, hogy a Szöcs Pálok és Kubinyi Gézák verik az asztalt az ökleikkel és csapják a lármát, hogy az ellenzék szónokát elnémissák. Pedig hát csak a Bien Dávidok tiltakoztak kézzel-lábbal és torokkal az igaz szó kimondása ellen.

Tiltakozásuk azonban — melynél csak az maradt kérdéses, hogy az izléstelenség a hangosságát szárnyalta-e tul vagy megfordítva — eredményre nem vezetett. Az interpelláció elmondott, amelyre a polgármester a választ is azonnal megadta, kijelentve, hogy ő nem a kormánypárti képviselő jelöltet, hanem az ország egyik főtisztviselőjét üdvözölte és fogadta a régi gyakorlathoz híven.

Az asszony meghajtotta a fejét és mosolygott.

— Nincs igaza! Én nem vagyok más, mint a többi asszony. És a rosszságait szeretem. Én nem is akarok több lenni magának, mint valaha valaki más. Én szeretni akarom és akarom, hogy maga is szeressen Csak szeressen és hagyjon békét az egyéniségemnek. Nekem nincs is egyéniségem. Semmi. Csak csókolózni szeretnék nagyon, nagyon halálosan, mindig. Szeretném, ha halottá csókolózhatnám, mint ahogy elképzeltem ezt magamban titkon, ábrándozva, mint egy kis leány — már évekkal ezelőtt. Hát higgye el. Odahajtotta fejét a férfi vállára és nézett rá meleg, könnyes tekintettel.

— Hát fél tőlem? Ne féljen! Én oly jó és ártalmatlan vagyok. Nem akarok semmit.

A melegen bugó szavak elkábitották a férfit, a ragyogó szemek sugara beletűzött a lelkébe. Némán ölelte át az asszonyt és tartotta magánál, mint egy gyermeket, meghittén, jóságosan, gyanakodás nélkül. Az pedig akkor már érezte, hogy megkezdődött a harcz életre-halálra. A gyöngye, kis vértelen keze már ott settenkedett titkon a hódító óriás glóriája körül, hogy szép csendben, óvatosan levegye a homlokáról és a saját fejére tegye.

(Vége.)

... Ne nézzen rám ilyen gyermekes ijedelmekkel. Akarja, hogy őszintén beszéljek? Ha két lávafolyam egymásba szakad, egyik a másikat emészti föl. Csak összeütköznek, a sustorgásuk lesz erősebb, mintha külön-külön mennének a maguk útján. De mire kellene egymásnak? Egyik akkora erő és hatalom, mint a másik. Az ölekezésük csak erőmérkőzés. Ellenben, ha valamelyik csendes, hűvös, átlászó forrásvizre akad, az okvetlen felforralja, meggyújtja, elszédeli. Engem annyi jelentéktelen asszony tett már boldoggá! És maga is megmaradhatott volna az árnyéka mellett. Oly jó pihenni, elnyugodni valakinek a szeretetében. Ez a mi találkozásunk egy nagy hadüzenet. Most majd jön a harcz, a tűz, a veszedelem, a rombolás.

Az asszony szemeit különös láng futotta át egy percze.

Maga is olyasformát érzett, hogy nagy gyönyörű hadakozás lesz ez és áhitotta, akarta forrón, vakon bizva a maga erejéhez.

Am a férfi szavai durván csapkodtak benne az asszonyi büszkeségét. Szégyelte magát és közönyt erőszakolt a hangjába, amint megszólalt:

Hát ne legyen harcz. Kössünk békét. Most még jókor van. Mindkét részről bizvást visszavonulhatunk szégyen és megáldozás nélkül. Én kezet nyujtok az ellenfelemnek. Ime.

— És én megcsókolom Éva...

Rászoritotta az ajkát a kicsiny, fehér kézre és fölállt.

Isten vele, barátom, Isten vele.

Már menni akart, noha keze még ott feküdt a férfi kezében.

— Így válnak el Éva? Hisz ez lehetetlen. Valamit kell, hogy mondjon nekem. Nézze, én nem tudok. Örült vagyok és nem tudom, mi megy végbe bennem. Valószínű, hogy mihelyt innen elmegyek, rettenetesen banni fogom, amit tettem. Mondja, ha a küszöbéhez érve úgy érzem, hogy itt a helyem maga mellett: visszajöhetek-e?

— De hisz ez bolondság! — nevelt az asszony. Gyerekjáték! Am próbálja meg, menjen a küszöbig.

A férfi a fejét csóválta.

— Nem értett meg, Éva. Nekem igen könnyű lenne itt maradnom. Elhiszi, ugy-e? De félek: Maga megcsal engem. Látszólag olyanak vesz, aminőnek adom magam s amilyennek a hírem után ismer. De én úgy sejttem és ez az, amitől félek, — hogy maga nem elégszik meg velem így. Maga nekem támad, kifogat, átgyur, valami olyat csinál belőlem, ami magának megfelelő lesz, de nekem magamnak nem. Én megszoktam a rosszságaimat és szeretem őket. Maga máris látja rosszságaimat ezt és megvet és nagy ujtásokon törí a fejét. Igazam van?

A polgármester ezen válaszát a képviselőtestület tudomásul vette.

Nagyobb vitát keltett még a megyeház és a felépítendő törvénykezési palota közt nyitandó új utca kérdése. Amelyre vonatkozólag a tanács javaslata az volt, hogy terv és költségvetés készíttessék.

A javaslat mellett szólt Csorba Ede, Scholz Gyula, Darnay Béla, Matolcsy József, Hirschmann Mór, Berger Ignác, Biczó József és Molnár Endre — ellene Bakonyi Ferencz és Rusa Ernő dr.

Azután a polgármester abbeli felvilágosítása folytán, hogy a város a terv és költségvetést minden teher előleges vállalása nélkül készítteti el — a képviselőtestület a tanács javaslatát elfogadta.

Végül a belváros utcáinak tisztántartása és öntözése tárgyában készült tanácsjavaslat terjesztetett elő.

Mely Kapotsfy Jenő, Csorba, Darnay, Szabados, Scholz, Rusa, Königsberg, Biczó, Bakonyi képviselőtestületi tagok hozzászólása után, a szabályrendelet újabb átdolgozás céljából egy négyes — Scholz Gyula, Kapotsfy Jenő, Darnay Béla és Molnár Endre képviselőtestületi tagokból álló — bizottságnak adatott ki.

A tárgysorozat többi pontja vita nélkül a tanács javaslata szerint nyert elintézés.

A közgyűlés 1/6-kor végződött.

H I R E K.

A helyzet.

(A politika hete.)

Nagy konsternációt szeretnek hangoztatni a volt kormány lapjai. Nagy konsternációt, amely valójában nincs, vagy ha van is, hát csak a volt kormány részén van. A nagy meglepetésből, az ellenzék diadalmas győzelme okozta zavarból még most sem oszultak fel. Sőt most lesz még csak nagy a zavaruk. A függetlenségi párt, amelynek termei immár kicsinyek és szűkek a tábor befogadására, nagy diadalával annyira vitte, hogy már a napokban a király kikéri az ő véleményüket is. Érthető tehát a volt kormány zavara. Ha egyszer az uralkodó valóban megtudja, mi a magyar nép vágya és baja. És ha ők tiszta mezőkben látszanak majd, akik a hatalomért félrevezetők és hazug képet nyújtók voltak. — Egyelőre még csak ott tartunk, hogy a volt kormány — amint az az ellenzék győzelméből kifolyó volt, — beadta lemondását és az uralkodó azt elfogadta. Utódjaul a volt miniszterelnök gróf Andrássy Gyulát ajánlotta, akiben most az egyedüli bizalom él a hatvanhetes alap megőrzésével való továbbkormányozásra. Hogy azonban Andrássy lesz-e a jövő miniszterelnöke, még határozottan nem tudhatni. Sok körülménytől függ ez. Először, hogy elvállalja-e a kabinet alakításra való meghívást, más szóval, nem kívánják-e ott fenn Bécsben oly nemzetellenes dolgok keresztülvitelét, a mely most már a negyvennyolcasok tulysulya miatt lehetetlen. Aztán sok függ a 48-as párt állásfoglalásától is, amely magában is oly erős, mint más egy párt sem. A 48-as párt pedig továbbra nem akar már pusztán meddő harcot folytatni. Ami érthető is és ami kötelességszerint nehezedik is rá a tulnyomó választók bizalma folytán. A 48-as párt most már hozzá akar látni, mert már lehet és tud, elvei megvalósításához és a nép és haza ezernyi terheinek megkönnyítéséhez.

— A kaposvári hitelszövetkezet igazgatóságának megalakulása. Január hó 29-én tartotta a »Kaposvári Hitelszövetkezet mint az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagja« első igazgatósági és felügyelő bizottsági együttes ülését. Megjelentek az összes

megválasztott és kinevezett igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok dr. Rusa Ernő ügyvédnél. Az ülést Bécsy Márton szentszéki ülnök vezette, kinek elnökle alatt az intézet tisztikara következőkép alakult meg: Ügyvezető elnök: Hirschmann Mór gőzmalom tulajdonos, helyettes elnök: főt. Bécsy Márton hittanár, szentszéki ülnök, ügyész: dr. Rusa Ernő ügyvéd, a felügyelő bizottság elnökéül Faragó Lajos főgimn. tanár választott meg. Az igazgatóság elhatározta, hogy a hitelszövetkezet ez év márczius hó 15-én kezdi el működését. Endrei Ákos igazgatósági tag indítványára az igazgatóság kimondta, hogy addig, a míg a jelenleg megválasztott igazgatósági tagok közül az igazgatóságban csak egy is helyet foglal, minden időben tiltakozni fog az ellen, hogy a közönség jóhiszeműségével visszaélve a szövetkezet takarékpénztárrá alakuljon át. Ezután az igazgatóság és felügyelő bizottság kebeléből egy öttagu bizottság küldetett ki, mely az összes szervezési előmunkálatokat lesz hivatva elvégezni.

— Ritka szép jótékony adomány. Biringer Soma nagybirtokos, ki taranyí nagybérlő korában is jótékonyágáról volt általánosan ismeretes és kiváló emberbaráti sok szép cselekedetei folytán, a midőn Taranyból elköltözött, a község díszpolgárává választotta meg, mint értesülünk, újabban ismét nagy és nemesszivre valló jótékony adományt tett: 50.000 koronát ajánlott fel az alföldi népszanatórium építési alapjára, hogy a tudóvész enyhítésére annyira szükséges sanatórium építését még ez évben megkezdhessék.

— Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága Kaposvárott 1905. évi február hó 6-án tartja ez évben első évnegyedes rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata 93 pontból áll, de az eddig netán beérkező egyéb ügyek is tárgyalatni fognak.

— A csurgói lengyár égése. A csurgói lengyár, melynek felállításáért annak idején városunk is versengett, mult hó 7-én délután leégett. A tűz kitörését 1 óra felé vették észre; a munkások éppen ebéden voltak, midőn sűrű füstgomolyok szálltak fel a főépületből, jelezve, hogy a gyárat tűz pusztítja. Pár perc múlva a tüzoltók teljes felszereléssel és a városból is roppant sokan a vész színhelyére siettek. Az oltási munkálatokra azonban gondolni sem lehetett. A főczél az volt, hogy a raktárhelyiségeket, melyekben rengeteg mennyiségű nyers és feldolgozott anyag volt felhalmozva — és a lakóházakat megmentésük. Valóságos szélvihar volt, amely az oltási munkálatokat lehetetlenné tette. A víz, melyre csak úgy lehetett szert tenni, hogy a lengyári tó és a nagyárok jegét előbb felválni kellett, szűken volt, melyhez még az is hozzájárult, hogy a dermesztő hidegben a víz a tömlőkbe fagyott. A füstgomolyokat azonban rövid idő alatt hatalmas lángnyelvek váltották fel és 1 órakor már az egész hatalmas emeletes gyárépület egy lángtenger volt. A tetőserepek teljesen átizzva, a gerendák eléggé, oriai robajjal szakadtak le. Legjobban megnehezítette az oltást az a körülmény, hogy a géphelyiségbe, mely a főépülettel egybe volt építve, kellő időben behatolni nem lehetett és így a hatalmas gépből a gőzt kieresztani nem tudták, kázanrobbanástól lehetett tartani, ami szerencsére nem történt meg. Délután 1 órára sikerült végre a tüzet lokalizálni, mikorra a főépületben minden elérhető dolog teljesen elhamvadt. Szerencsére sikerült a raktárhelyiségeket és a lakóházakat is megmenteni. Emberéletben kár nem esett, ami annak tulajdonítható, hogy a tűz kitörése idején ebéden voltak a munkások és így senki sem tartózkodott az épületben. A tűz keletkezésének oka

ismeretlen. A kár, mely meghaladja a 80.000 koronát, teljesen megtérül. Az összes gyárépületek biztosítva voltak.

— Dr. Szunyog Mihály, lapunknak nem régiben volt felelős szerkesztője, a mátészalkai választókerület országgyűlési képviselőjévé választott meg. A temperamentumos, agilis és képzett fiatal ember, a függetlenségi pártnak bizonyára nagyon tevékeny, hasznavehető tagja lesz.

— Gyászrovat. Kisfaludy Ákost a kaposvári kir. törvényszék kiváló bíróját súlyos gyász érte. Édes anyja halt meg. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy felejtethetlen édesanyjuk, nagyanyjuk, napa és nagynapa özv. Kisfaludy Kisfaludy Sándorné szül. Niczky Mathilde életének 84-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után végelgyengülésben csendesesen elhunyt. Földi maradványai folyó hó 30-án, hétfőn délelőtt 10 órakor fognak Badacsonyan a családi sírboltba örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise ugyanazon napon 10¹/₂ órakor a badacsonyi családi kápolnában fog megtartatni. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Kisfaludy Kisfaludy Ákos, özv. faiszi és vámosi Anyos Tivadarné, szül. Kisfaludy Melánia gyermekei. Kisfaludy Miklós, Kisfaludy Mariska, jószási Purgly Pálné szül. Anyos Alice, dr. Anyos István unokái. Kisfaludy Ákosné szül. alsókubinyi Meskó Ilona menyje. jószási Purgly Pál unoka veje.

— Idők jele. Semmi sem mutatja jobban az elharapódzott korrupciót, mint az a körülmény, hogy ma már, ha valaki hivatását, avagy bizalmi állását részrehajlás nélkül, pártatlanul tölti be, mint csudaszamba menő dolgot, kimagasztalják. Így történt ez a legközelebb lefolyt képviselő választás vezetésére kiküldött bizottsággal is. Ez a bizottság, nem tagadjuk, bizalmi állásával nem élt vissza a kormánypárt javára, hivatását törvényszerűen betöltötte. De hát oda jutottunk már, hogy a ki becsülettel megfelelő kötelességének, azt megcsodáljuk, mint ritkaságot magasztaljuk? Mert ezt tette egyik helybeli lap a választás vezetésére kiküldött bizottsággal. Új és jobb korszak, jöjjön el a te országod!

— Eljegyzés. Svarecz Zsuzskát a napokban jegyezte el Schicker Béla honvéd hadnagy.

— Kire szavaz? A lefolyt képviselő választási emlékek közül nem utolsó a következő eset: Kérde a szavazatszedő bizottság tagja a jó kormány párti községek egyikéből való németajku szavazó polgárt, azon biztos tudatban, hogy az Makfalvay híve, kire szavaz? A polgártárs egész lelkesedéssel feleli

— auf den Durnyai.

Az elképedt bizottsági tag erre felvilágosítja, hogy az nem jelölt, szavazni pedig csak jelöltre lehet. Nagyon gondol aztán a hazafi és kivágja:

— Nu hát agor auf den Dulli Lazló.

Igy kapott a függetlenségi párt ama jó kormánypárti községből egyetlen-egy szavazatot.

— Déli vasút. Folyó évi márczius hó 1-én a steinbücker—sziszeki vonalon Rann és Zapresie állomások között a 39. számú őrháznál levő »Marhof megállóhely« felhagyása mellett ugyanott »Savaki Marof« elnevezéssel megálló-rakodóhely önálló elszámolási szolgálattal fog megnyitvatni. E megálló-rakodóhely az általános személy- és podgyászforgalomra, az ottani rakodóhely pedig kizárólag a Mayer Makso cég szesz-élesztőgyára és finomítója gyors és teheráru küldeményeinek fel- és kiadására szolgál. Hullák, élő állatok, járművek, robbanékony áruk és oly tárgyak, melyeknek be- vagy kirakásához külön berendezések igényeltetnek, e megálló-rakodóhelyen sem fel, sem pedig ki nem adhatók.

--- A »Dél-somogy« szerkesztőségében változás állott be. Dr. Kriszt Béla főszerkesztő visszalépett s a lap kötelékéből is kivált.

— **Mi az elv?** Belép a becsületes választópolgár a kormányparti elnökhöz és nagy alázatosan köszönvéni, az éjszakai nyugodalmat is annak rendje módja szerint kedves egészségére kívánván, azon szerény kérdést terjeszti a nagyságos elnök ur elé, hogy:

— Mőg kőrőm alássan, hát tulajdonképen mi is légyön az elv?

— Hát a kormánypart, a jobbpárt ismeretes politikai elvei --- mondja az elnök ur --- csak tán ismeri ez elveket maga is édes jó barátom!

— Igenis mőgkőrőm alássan a nagyságos urat, de hát mégis csak szeretném tudni egész bizonyosan, hogy mi lősz az elv, hogy otthon a faluban is mőgmondhasam, mer egyiké ezér is kűdtek engöm.

— Nem tudom, mit gondol édes barátom, nem mondhatok mást, mint amit az imént mondtam.

— Dehogy nem tudja nagyságos uram, hát a napidij erányában kérdezősködöm, mit fizetnek egy-egy szavallásér?

--- Az általánosan elösmert Osers és Bauer cégnek mai lapunkban megjelent hirdetésére ezuttal is felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét.

KÜLFÖLD.

— **Az orosz-japán háborn.** A legújabb jelentések szerint a Haikontainát vívott csatában 700 japán esett el az oroszok vesztesége pedig meghaladja a tizezret. Egész orosz ezredek megsemmisültek. Az orosz seregek Jinnaponaól és Tantangnál koncentrálnak s ott erős sáncok közé veszik be magukat.

— **Az orosz forradalom.** A czári udvarnál uralkodó fejvesztettséget jellemzik napról-napra érkező és ellentétbe álló hírek. S amig az udvarnál a különböző fölfogások küzdenek egymással, addig a birodalomban egyre terjed a forrongás, amely tetőpontjára hágott Lengyelországban, ahol a rendőrség és katonaság tehetetlen a nép haragjával szemben.

— **Szerb intrikák.** Belgrádban már régóta heves antagonizmus uralkodik a kormány és az udvar befentesei között. Bagulesics, Péter király volt titkára ugyanis éles hangú cikket írt a »Stampa« legutóbbi számába, a melyben azzal vádolja Pasic miniszterelnököt, hogy Szerbiát elárulja Bulgáriának. A cikk miatt a kormány rágalmazási pört indított Bagulesics ellen. A király azonban továbbra is kegyeiben részesíti Bagulesicst, ami a kormányt végtelenül elkészeríti és valószínű, hogy a kormány lemond.

Közgazdaság.

Közgazdasági önállóságunk.

Hivatalos kijelentések szerint Magyarország és Ausztria közgazdaságilag egymásra vannak vagy volnának utalva. Egymás nélkül semmit se jelentünk, erőink szétforgácsolódnak, míg egymással karöltve haladva, rengeteg hasznokat huzunk, gazdagodunk, vagyonosodunk és a nagy hatalom szerepét játszuk.

Szóval: egymást kell támogatnunk, kiegészítenünk, segíeyznünk, hogy összességben, végeredménykép kiválót, két állam jóllétét, boldogulását előmozdító dolgokat alkossunk.

Csakugyan így van, ha osztrák szemüvegen át nézzük a viszonyokat, kétséget nem szenved ez a tény, ha Ausztria mérlegeli a dolgok mibenállását. Mert Lajtán tuli szomszédaink vannak oly egoisták, annyira kedvelik és szeretik magukat, hogy nagyobb fejtörés nélkül is belátják, mikép nekik, igenis szükségük van ránk; mindamellét egyre azt hajtogatják, hogy

a közgazdasági együttműködés keretében atyailag gondoskodnak rólunk.

Oly látszatot adnak a közösségnek, mintha teljesen nélkülözhetnének bennünket, de merő jóindulatból, csupa testvéri szeretetből Magyarországot mellettük és velük haladni nagykegyesen megengedik, hogy a mi gyámoltalan, szegény és önállóságra képtelen közgazdaságunk hathatósan fellendülhessen.

Ez az érem egyik oldala. A másik oldal bezog egészen mást, sőt amazzal homlokegyenest ellenkezőt mutat.

Nekünk egyáltalán nem telik örömünk az Ausztriával való közgazdasági együttműködésben, sőt szívünk mélyéből kívánnók, hogy ha az osztrákok balra haladnak, — mi jobbra fordulhassunk. Hő óhajtásunk lenne e közönség megbontása és tán még imádságunkba is fogadnók és foglalnók a sógorokat, ha odahatni iparkodnának, hogy tőlünk elszakadjanak.

No de ez még egyelőre utópia. Ők csak nagy hangon szónokolnak a különválásról, egye hangoztatják, hogy könnyebben lélegeznének, ha tőlünk megszabadulhatnának, azt hajtogatván, hogy mi alattomban minden idegszálunkkal ragaszkodunk hozzájuk, holott alapjában véve, ugy van, hogy ők kapaszkodnak belénk. Ez is olyan »fogtam törököt, de nem enged«-féle. Az osztrákok fujnak, tajtékzanak, hogy elszakadni akarnának tőlünk, de mi beléjük csimpaszkodunk, pedig oly görcsösen kapaszkodnak kabátunk végébe, hogy szinte elmeszteni kellene ruhánkat, ha kezük ügyéből szabadulni szándékoznának.

Beláthatatlan időkre akarnák velünk oda át némelyek a kiegyezést megcsinálni, de ne adj' Isten, hogy valaki azt merné hinni, az ő érdekükben, hanem tisztán és egyesgyedül a mi kedvünkért. Érdekes és jól megjegyzendő, hogy a huzamosabb időre szóló kiegyezés terve a hangadó és illetékes körök óhaja, míg az elszakadást áhítozók azok, kiket az egész világ minden befolyást nélkülöző krakéleknek ismer.

Akárhogy van, akármint van, bármennyire esürjék és csavarintsák a dolgokat, mi egyet szeretnénk, egyet óhajtanánk, s ez: a közgazdasági függetlenség. Az ég jóvoltából már olyan fokon és polezon vagyunk, hogy eltudunk bicsegni a saját lábunkon is, de meg fokozatosan erősödnénk, ha nem volnának mögöttünk és mellettünk olyan hátramosztók, mint kedves szomszédaink, kik a mi bőrünkön élőködnek.

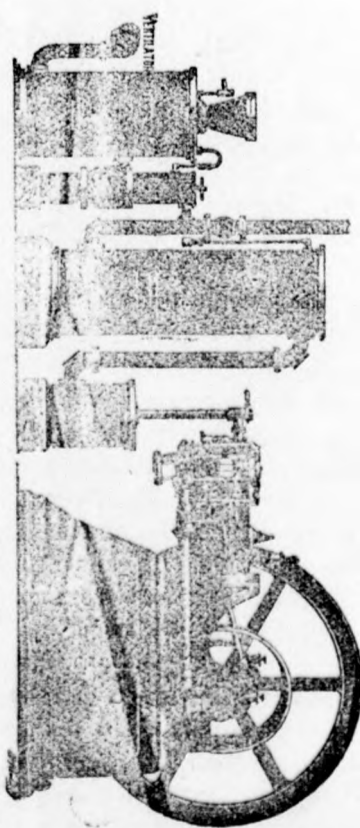
Az az egy vigasztal bennünket, hogy talán nincs messze az idő, midőn közgazdaságilag teljesen önállóak leszünk. Reméljük a legjobbat.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rusa Ernő.**

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasúttelep. Bács.
Benzin- és petróleum-motorok és loconördők, szec-petrolmotoroknak
2-3 fill. üzemköltséggel. — Kézzelű felvezéssel. — Lejáratu
gyártmány. — Kötészet és ártégyezék ingyen.

A leghiresebb

KÖTŐGÉPEK

házi és ipari célra

I. styriai kötő gépgyár

magyar képviselte

Budapest, VII. Erzsébet-körut 23.

Részlefizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek, kerékpárok raktára.

Fogl József Lajos

Vásári Zsebnaptár 1905.

HUSIPARI ÉS ÁLLATFORGALMI ÉVKÖNYV.

Az egyes napokra eső vásárok pontos jegyzékével ingyen és bérmentve

egy minden mészáros, állatkereskedő, nyersbőrkereskedő, zsiradék és csontkereskedő czimére, aki legalább fél évre előfizet a

Mészárosok és Hentesek Lapjára.

Előfizetés félévre 6 kor. — Kiadóhivatal: Budapest, VII. Erzsébet körut 2.

EGÉSZEN INGYEN

zomancozott edényt

nem kapnak sehol, de 6 főzőlábast és 6 főzőfazékat különféle nagyságban 12 darabot 1 frt. 75 kr.-ért én szállíthatok. Ingyen csomagolás utánvétel mellett.

A többi tárgyak feltűnő olcsó árban.

Árjegyzéket ingyen küldök.

Kohn, gyári raktáros, Budapest, VI. Csengery-utca 51.

Könyvnyomdai

munkákat

jutányosan készít

Kéthelyi L. Kaposvarott.

PENZ-

kölcsön ügyekben helyesen cselekszik, ha gyors, kimerítő és szakavatott felvilágosításért az **Országos Pénzügyi Értesítő**-hoz fordul, melynek kiadóvállalata teljesen díjtalanul szolgál minden irányban tájékoztatásai.

Ha valamely pénzügyi élet lebonyolítható szolid alapon, úgy azt az **Országos Pénzügyi Értesítő** lebonyolítja rövidesen, külsőn, minden előleges költség nélkül. Amely ügyek az **Országos Pénzügyi Értesítő** elváltai, annak érdekében díjelszámítás nélkül eljár s miután a legelőkelőbb és legnagyobb pénzügyintézetekkel áll összeköttetésben, nyilvánvalóan kedvezően intézi el a megbízásokat.

Az **Országos Pénzügyi Értesítő** kiadóvállalata

kölcsönt

folyósított kötelezvényre (váltó felesleges) tetszés szerinti időtartamra, (5-25 évre) többnyire kezes nélkül, de ha mégis szükségeltetik kezes, készséggel gondoskodunk azokról, minden díjelszámítás nélkül. A tőke- és a kamattörlesztés 1000 korona után havonta 7-9 korona.

Ily irányú kölcsönt kaphatnak

köztestviselők

nevezetesen: állami, megyei és városi hivatalnokok, vasúti tisztviselők, katonatisztek, (főhadnagytól kezdve) bírák, tanárok, tanítók, bármily alkalmazásban volt nyugdíjasok, még pedig fizetés, — illetve nyugdíj előjegyzésre. Meglévő kölcsönök nagyobb összegre konvertáltak.

Kimutatás, ki mennyi kölcsönt igényelhet:

1800 kor.	törzsfizetés kaphat	1300 kor.
2000 »	»	3000 »
2200 »	»	4000 »
2400 »	»	5500 »
2600 »	»	6000 »
2800 »	»	6500 »
3000 »	»	7000-7500 »
4000 »	»	8500-9000 »
5000 »	»	10000-12000 »

A hitelintézet a megszabott törlesztési idő előtt a kölcsönt nem mondhatja föl, de a fölvevő bármikor visszafizetheti azt, minden további kötelezettség nélkül.

Kölcsön kapható katonai házassági óvadékokra, értékpapírokra, sorsjegyekre, vid ki takarékpénztári részvényekre és legalább négyéves életbiztosítási kötvényekre.

Váltókölcsönt

kaphat minden hitelképes egyén (pap, magánhivatalnok, kereskedő, iparos, gazdasz stb.) 500 koronától kezdve, a legmagasabb összegig. Kezes nélkül váltókölcsön nem engedélyezhető.

Jelzálog-kölcsön

nyerhető földbirtokra 5-75 évig terjedő törlesztési időre, 3 $\frac{1}{2}$ -4% kamattal mellett a becsértéknek 70-75%-ig. Városban lévő házakra csak 5-50 évi törlesztésre. Földbirtoknál beküldendő: telektervezési kivonat és kataszteri birtokiv, házaknál: telektervezési kivonat és házberkimutatás. Jelzálog-kölcsönök II. és III. bekebelezésre is kaphatók. — Levéلبeli megkezdésükénél válaszbélyeg kéretilk.

Pontos címünk

ORSZÁGOS PÉNZÜGYI ÉRTESSÍTŐ
kiadóhivatala
Budapest, VII., Alsóerdősor 36.

PENZKÖLCSÖN!

Alulírott iroda előleges költség nélkül s mindenkor a legkorrektebb lebonyolítás mellett szerez:

- Törlesztéses személykölcsönt** 15-25 évi törlesztésre. Havi törlesztés 1000 kor. után 7-9 kor. Ezen kölcsönök csak nyugdíjigénynyel bíró tisztviselőknek, katonatiszteknek stb. adatnak, kiknek törzsfizetése legalább 1800 korona.
- Váltókölcsönt** 5-8 évre négyhavonként 5%-os tőketörlesztéssel minden hitelképes egyénnek.
- Jelzálogkölcsönt** 3 $\frac{1}{2}$ -4 $\frac{1}{2}$ %-ra és 5-75 évi tartamra.
- Életbiztosítási kötvényt** (halál- és életetetre) 10.000 korona összegig orvosi vizsgálat nélkül.

Közbenjárás díj csekély összegben van megállítva s a kölcsönösszeg nagysága szerint 2-5% közt váltakozik. — Kimerítő **személyhitel prospectusaink** bárkinek kívánatra rendelkezésére állanak. Levelezésre válaszbélyeg melléklendő.

Magyar általános hiteliroda

BUDAPEST, II. Ostrom-u. 5.

(Saját házában.)

Pontos címzést kérünk!

FOGADÓ

ORSZÁGOS

ORSZÁGOS

VENDÉGLŐSÖK SZAKLAPJA.

PINCZÉREK SZAKLAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Kerepesi-ut 13.

Egyedüli legelterjedtebb heti és hirdetésekre legalkalmasabb szaklap.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy a világhírű

darabos barna kőszén

nemcsak nagy hőfejlesztéssel és minen kályhában szagtalanul elég, hanem a **legolcsóbb is**, minélfogva azt minden háziasszony örömmel veszi. Méltóztassék egy próbarendelést megkísérteni és meg fog győződni a darabos barna szén jóságáról.

ARAK:

I.-ső minőségű m-ként 2 kor. 40 fill. II. minőségű 1 kor. 60 fill. továbbá

Grac köflachivizi kőszén

métermázsánként 3 kor. 20 fill. — házhoz szállítva — egyedül kapható:

KLAUBER IGNÁC UTÓDA

mész és kőszén kereskedésében
KAPOSVÁROTT.

Megrendeléseket elfogad: Vajda Pál fűszerkereskedő Erzsébet-tér és Sattler Rezső pénzügynökségi irodája Kossuth-tér 10. szám.

Tűz van! Hol? Minden kályhában a hol a darabos kőszén használják.

M E G H I V Á S.

A Boglári Takarékpénztár Részvénytársaság

vasárnap folyó évi február hó 19-én délelőtt 11 órakor tartja

Bogláron az intézet saját helyiségében

XXIV. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

az 1904. évről,

melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívotnak.

T Á R G Y S O R O Z A T:

1. Az 1904. évi zárszámadás bemutatása, kapcsolatban a felügyelő bizottság jelentésével.
2. A felmentvény megszavazása.
3. A tiszta jövedelem hovaforvitása iránti határozathozatal.
4. Igazgató választása 3 évre.
5. Indítványok.

Kelt Bogláron, 1905. évi január hó 29-én.

Az igazgatóság nevében:
Dr. Fitzinger János s. k.
igazgató.

Kivonat az alapszabályból:

50. §. A közgyűlésen csak olyan részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye négy héttel előbb nevére iratott és a közgyűlés megnyitása előtt a társulat pénztáránál, vagy más, az igazgatóság által kijelölt helyen letéteményeztetett.

A boglári takarékpénztár részvénytársaság mérleg számlája.

Vagyon:

1904. december hó 31-én

Tartozás.

188	Pénztár	Sz.	10504	70		1	Részvénytőke	Sz.	100000	—
166	Értékpapírok	"	38565	75		95	I. Tartaléktőke	"	50000	—
175	Váltók	"	859 98	94		184	II. "	"	50000	—
89	Jelzálogkölcönök	"	384485	7		171	III. "	"	21018	17
		"	3729	54		26	Ovadék	"	2000	—
		"	848 0	05		183	Betétek	"	816819	56
		"	2192	47		91	Visszleszámolási	"	310164	72
120	Giró (osztr. m. banknál)	"	10 0	—		179	1902. évi kifizetetlen osztalék	"	24	—
185	Nyomatványok és felsz.	"	700	—		186	1903. " " "	"	24	—
151	Atmeneti kam. (hátr. és előre f.)	"	4722	34		151	Atmeneti kam. (előrevett)	"	8416	55
						156	Nyereség áthozat 1903. évről	"	6406	79
						"	Adóment. tiszta jöv. K. 1873-34			
						"	Tiszta nyereség K. 22951-03		24824	37
			138 698	16					1389698	16

Dr. Fitzinger János s. k.
igazgató.

Rothschild Bertalan s. k.
titkár.

Megvizsgálta és helyesnek találta, a felügyelő bizottság:

Dr. Kónai Mihály s. k., Grünhut Richard s. k., Paulinyi János s. k., Páva József s. k.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Dr. Berzsenyi Gerő s. k., Dr. Telegdi Zsigmond s. k., Wilhelm Vilmos s. k., Dr. Berzsenyi Sándor s. k., Simon Aladár s. k. Frank Károly s. k., Fischl Jakab s. k. Löwensohn Jakab s. k. Löwensohn Jenő s. k., Fischl Mór s. k.